

slabe občinske zastopnike in poslance, je soodgovoren za vse ono slabo, katero sklenejo dotični poslanci. Brezverski poslanci bodo gotovo glasovali za svobodno brezversko šolo in za postave zoper katoliško Cerkev. Nasledek bo, da bode morali poleg državnih šol zidati in vzdrževati še svoje katoliške šole, cerkve in duhovne. Časi so hudi. A ne bojte se svojih sovražnikov! Oni, ki je premagal peklo in celi svet, bo premagal tudi današnje sovražnike Cerkve. Čujte in molite! Pomagajte si sami in Bog bo Vam pomagal. — Jasno je govoril nadškof in knez. Odkrito je stopil na bojišče, na politično torišče. Sedaj ga vidimo oboroženega s političnim orožjem. Tak stoji pred nami. Boj je izvan, učiteljstvo se ga ne boji!

Turške razmere. Razmere — kakor nikjer na svetu — vladajo na Kranjskem. Seveda je zopet učiteljstvo, o katerem hočejo nemogočih stvari, od katerega zahtevajo „delaj in delaj!“ — Ali da bi mu pa dali tudi krvavozaslužnega plačila, tega ne poznajo in tudi nočejo poznati. Učiteljstvo naj bi samo delalo, trpelo in — molčalo. — Saj pa tudi nimamo nikogar, h komur bi se zatekli v bedi, komur bi potožili, kadar nas snje že skrajno neusmiljena noga naših gospodov, za nas nima nihče srea. Režejo nam že itak skromen kruhek, ki nam šele prav zbudi želje po njem; ali najrajši bi nam pretrgali še to skorjico. Evo nov dokaz! V ljubljanski okolici se je pripetil slučaj, ki je naravnost vnebovpijoč. Na neki dvorazrednici je službovala 2 leti marljiva in vrla učiteljica, ki je prvo leto dobivala samo borih 50 K mesečne plače, v počitnicah nič. Prihodnje leto jeseni je napravila usposobljenostni izpit in zdaj je bilo njeno mesto razpisano v definitivno nameščenje. „Upala je in se bala“ od jeseni pa do junija prihodnjega leta, da dobi to mesto. Zaman! Dobila je mesto neka druga gospica. Pa to še ni bilo najhuje! Omenjena koleginja je ostala na mestu še do konca šolskega leta. Ko pa hoče 1. avgusta po trdozaslužene krajcerje v blagajnico, se ji tam porogljivo posmejejo, češ: „Ali ne veste, da niste nikjer več nastavljeni in ne dobite torej več plače?“ — Brez službe, brez stanovanja brez plačila naj bi pohlevno in molče čakala, da ji milostno naklonijo kako drugo mesto! Ali ni to mogoče samo pri učiteljstvu? Ako zapodi gospodar deklo pred določenim rokom, jo mora plačati tudi za isti čas; ako ne, si poišče pravice drugod. In kaj pa inteligentna učiteljica? Kje naj išče ta pravice, ako ji oni, ki bi ji morali šteti njeno eksistenco, odtegnejo plačilo? Ali naj stanuje tako dolgo, da ji dajo drugo službo, pod milim nebom in gleda v zrak? Ako ste vi, milostljivi gospodje, toli pametni pa svetujte, od česa naj živi ta učiteljica do tedaj, da se ji po-reči, dobiti drugo službo?

Novo šolo zgrade na Razdrtem. Stroški so proračunjeni na 16.207 K 63 h.

Mesto nadučitelja na slovenski ljudski šoli v Brežicah je razpisano; prošnje je treba nasloviti do 26. t. m. na okrajni šolski svet v Brežicah. Pozivljamo slovenske učitelje, da se mnogoštevilno oglašijo; istotako opozarjamo merodajne faktorje, zlasti deželne poslance, da se pravočasno potegnejo zato, da se to velevažno mesto zasede tako, da bo zajamčena vzgoja otrok v slovenskem duhu.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1224.

Kranjsko.

Na dvorazredni ljudski šoli v Ornavrhju se razpisuje s tem 2. učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 1. septembra 1906.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 29. julija 1906.

Št. 1825.

V krškem okraju se razpisuje s tem voditeljsko mesto na enorazrednici v Telčah in učno mesto na štirirazrednici v Mokronogu v začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 15. avgusta 1906.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 31. julija 1906.

Tvrdka J. GIONTINI v Ljubljani,

ustanovljena meseca maja 1844. l.,

priporoča za prihodnje šolsko leto

p. t. krajnim šolskim svetom in
šolskim vodstvom

svojo veliko zalogo

vseh šolskih potrebščin, knjig, pisank,
zemljevidov in učnih pripomočkov.

Pri nakupu večjih partij in pri takojšnjem
plačilu znižane cene.

S kakšnimi težavami sem se moral boriti.

Spisal Ivan Lapajne.

(Dalje)

Šolski in učni red z dne 20. avgusta 1870, ki smo ga pokopali ravno te dni, je bil izdan le za splošne ljudske šole, kar je bilo čisto naravno, ker takrat druge vrste ljudskih šol še ni bilo. Znabiti ni bilo takrat v Avstriji že 50 meščanskih učilnic. Toda do 1. 1875. je bilo že več meščanskih šol, osobito na Češkem. Zato je naučno ministrstvo 1. 1875 nasproti češkemu deželnemu šolskemu svetu odredilo, da velja šolski in učni red tudi za meščanske šole. Zakaj navajam to? Zato, ker mi je ta zadeva napravila toliko nepriliko. Meščanska šola v Krškem vzdržuje sicer šolski okraj, ta plačuje učitelje in ta skrbi po zakonu tudi za stvarne potrebščine, za kar zajemlje denar iz okrajnega šolskega fonda, ki ga opravlja c. kr. okrajni šolski svet. Zato so mislili, da je meščanska šola s svojim učiteljstvom vred podrejena direktno tej gosposki in čisto nič ne krajnemu šolskemu svetu. Toda stari šolski in učni red je imel nekaj določb (n. pr. razdelitev šolskih ur na dnevni čas, t. j. začetek dopoldanskega in popoldanskega pouka, dovolitev dopusta (do 3 dni) šolskemu voditelju itd.), katerih izvršitev sodi v delokrog krajnega šolskega sveta. Iz teh določb in iz državnega šolskega zakona ter kranjskega deželnega zakona o šolskem nadzorstvu z dne 25. februarja 1870 sem pravilno sklepal, da je meščanska šola, ker je ljudska šola, podložna najprvo krajnemu šolskemu svetu, in da sem jaz ud te najnižje šolske instance, ki jo moram prositi dopusta in ki mora določiti, ali naj začnem šolo ob 7., 8., 9. zjutraj, ob 1., 2. ali 3. uri popoldne.

V teh mojih nazorih me je potrdil tudi c. kr. okrajni šolski svet v Krškem dne 15. septembra 1879.

Ker sem bil ud krajnega šolskega sveta z glasovalno pravico, ni bilo to po volji 1. 1887 takratnemu nadučitelju, ki je imel v krajnem šolskem svetu le posvetovalni glas v zadevah svoje ljudske šole. Ta sicer vrli pedagog in odlični šolnik ni me povabil v imenu enako vrlega predsednika k seji krajnega šolskega sveta. Zaradi moje pritožbe je pa stal c. kr. okrajni šolski svet na moji strani, kakor kaže ta-le odlok:

„Krajnemu šolskemu svetu v Krškem!

Na podlagi sklepa c. kr. okrajnega šolskega sveta z dne 7. t. m. se krajnemu šolskemu svetu na ondoto ulogo z dne 27. februarja 1886, št. 38, javlja, da je vsakočasni ravnatelj meščanske šole ud tukajšnjega krajnega šolskega sveta kot zastopnik šole. Vodja ljudske šole je pa ud krajnega šolskega sveta s posvetovalno pravico.

Meščanska šola se namreč šteje v državni šolski postavi z dne 14. maja 1869, drž. zak. št. 62, med javne ljudske šole in je tedaj kot taka v smislu postave z dne 25. februarja 1870, št. 11. dež. zak., podredjena krajnemu šolskemu svetu, nje ravnatelj stopi po § 4., odstavek 2., prej omenjene deželne šolske postave kot ud v krajni šolski svet, ravnatelj drugih šol se pa udeležujejo obravnav krajnega šolskega sveta s posvetovalnim glasom, če te obravnave zadevajo njih učilnice.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem dne 8. julija 1887.“ (Dalje.)